

“MİLLİ SAVUNMA HAMLESİNİN ŞEHİRİ KIRIKKALE”

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ TEKNOLOJİ TRANSFER OFİSİ

**PATENT, FAYDALI MODEL VE COĞRAFI İŞARETLEME
MİNİ BİLGİLENDİRME NOTU**

Buluş Nedir?

Buluş, teknik bir probleme yeni bir teknik çözüm getiren ürün veya bir yöntemdir. Buluşlar yeni ürün ve yöntemler olduğu gibi aynı zamanda mevcut ürün ve yöntemler üzerindeki geliştirmeleri de kapsamaktadır.

Patent Nedir?

Patent, buluş için verilen sınırlı bir süre ve yer için üçüncü kişiler tarafından buluşun izinsiz olarak üretilmesini, satılmasını, kullanılmasını veya ithal edilmesini engelleme vasıtasıyla sahibine tanınan münhasır bir haktır. Patentin koruma süresi 20 yıldır. Patent koruması tescil edildiği ülkede geçerlidir. Bir buluşun patent ile korunabilmesi için aşağıdaki kriterlerin sağlanması gereklidir: • Yenilik: Tüm dünyada buluşun yeni olması, tekniğin bilinen durumuna dahil olmaması ve patent başvurusu öncesi kamuya açıklanmamış olması ve toplumca erişilebilir bir bilgi olmaması gerekmektedir.

Buluş Basamağı: Buluş, ilgili olduğu teknik alandaki bir uzman tarafından, tekniğin bilinen durumundan aşikâr bir şekilde çıkarılamayan bir faaliyet sonucu gerçekleşmiş ise, tekniğin bilinen durumunun aşıldığı ve buluş basamağı kriterini karşıladığı kabul edilmektedir.

Sanayiye Uygulanabilirlik: Buluşun niteliği itibariyle sanayide elde edilebilmesi veya bir çalışma vasıtası olarak kullanılabilmesi ve tarım dahil sanayinin herhangi bir dalında üretilebilir veya kullanılabilir nitelikte olması şartı ile sanayiye uygulanabilir olduğu kabul edilmektedir.

Faydalı Model Nedir?

Türkiye’de ve dünyada yeni olan, sanayiye uygulanabilen buluşların sahiplerine 10 yıl süresince koruma sağlayan bir sistemdir. Patente göre koruma alanı daha dar olup, kimyasal maddelere ve yöntemlere faydalı model koruması sağlanmamaktadır. Faydalı modellerin de patentler gibi yeniliği araştırılmaktadır. Buluşun faydalı model olarak koruma şartı ise “Yenilik ve Sanayiye Uygulanabilirlik”tir.

Coğrafi İşaret Nedir?

Coğrafi işaret, tüketiciler için ürünün kaynağını, karakteristik özelliklerini ve ürünün söz konusu karakteristik özellikleri ile coğrafi alan arasındaki bağlantıyı gösteren ve garanti eden kalite işaretidir. Coğrafi işaret tescili ile kalitesi, gelenekselliği, yöreden elde edilen hammadde ile yerel niteliklere bağlı olarak belli bir üne kavuşmuş ürünlerin korunması sağlanır.

Patentle Korunamayacak Konular Nelerdir?

- Keşifler, bilimsel teoriler ve matematiksel yöntemler.
- Zihni faaliyetler, iş faaliyetleri veya oyunlara ilişkin plan, kural ve yöntemler.
- Bilgisayar programları.
- Estetik niteliği bulunan mahsuller, edebiyat ve sanat eserleri ile bilim eserleri.
- Bilginin sunumu.

- Kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı olan buluşlar.
- Mikrobiyolojik işlemler veya bu işlemler sonucu elde edilen ürünler hariç olmak üzere, bitki çeşitleri veya hayvan ırkları ile bitki veya hayvan üretimine yönelik esas olarak biyolojik işlemler.
- İnsan veya hayvan vücuduna uygulanacak teşhis yöntemleri ile cerrahi yöntemler dâhil tüm tedavi yöntemleri.
- Oluşumunun ve gelişiminin çeşitli aşamalarında insan bedeni ve bir gen dizisi veya kısmi gen dizisi de dâhil olmak üzere insan bedeninin öğelerinden birinin sadece keşfi.
- İnsan klonlama işlemleri, insan eşey hattının genetik kimliğini değiştirme işlemleri, insan embriyosunun sınav ya da ticari amaçlarla kullanılması, insan ya da hayvanlara önemli bir tıbbi fayda sağlamaksızın hayvanlara acı çektirebilecek genetik kimlik değiştirme işlemleri ve bu işlemler sonucu elde edilen hayvanlar.

Patent Sisteminin Rolü Nedir?

- Teknolojik inovasyonu teşvik etmek
- Rekabeti ve yatırımı teşvik etmek
- Bilginin yayılmasını desteklemek
- Teknoloji transferini teşvik etmek
- Patentin Sağladığı Haklar Nelerdir?
- Buluş sahibine koruma süresi boyunca patenti kullanma, ticarileştirme ve tekel hakkı sağlar.
- Üçüncü kişilerin bir buluşu izinsiz olarak ticari amaçlarla kullanmasını önleme hakkı sağlar.
- Patent hakkından feragat etme, patenti devretme veya lisans sözleşmeleri imzalama hakkı sağlar

Ön Araştırma Yapılabilen Siteler Nelerdir?

TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU

<http://online.turkpatent.gov.tr/EPATENT/servlet/PreSearchRequestManager>

WIPO

<http://www.wipo.int/patentscope/en/>

ESPACENET

https://worldwide.espacenet.com/advancedSearch?locale=en_EP

USPTO

<http://patft.uspto.gov/netahtml/PTO/search-adv.htm>

6769 SAYILI SINAİ MÜLKİYET KANUNU

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlar 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu' na göre yükseköğretim kurumları ile Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığına bağlı yükseköğretim kurumlarında yapılan bilimsel çalışmalar veya araştırmalar sonucunda gerçekleştirilen buluşlar hizmet buluşudur. Patent başvuru sahibi bağlı bulunan yükseköğretim kurumu olacaktır.

Yükseköğretim kurumlarında yapılan bilimsel çalışmalar veya araştırmalar sonucunda bir buluş gerçekleştirildiğinde buluşu yapan, buluşunu yazılı olarak ve geciktirmeksizin yükseköğretim kurumuna bildirmekle yükümlüdür. Patent başvurusu yapılmışsa yükseköğretim kurumuna başvuru yapıldığına dair bildirim yapılır.

Yükseköğretim kurumu, buluş üzerinde hak sahipliği talebinde bulunması durumunda, patent başvurusu yapmakla yükümlüdür. Aksi takdirde buluş, serbest buluş niteliği kazanır. Yükseköğretim kurumunun hak sahipliği talebine karşı buluşu yapan, buluşunun serbest buluş olduğunu ileri sürerek itiraz edebilir. Yapılan itiraz, yükseköğretim kurumu tarafından yazılı gerekçeler de belirtilerek karara bağlanır. Aksi takdirde buluş, serbest buluş niteliği kazanır. Yükseköğretim kurumu, kusuru nedeniyle başvuru işlemlerinin veya patent hakkının sona ermesine sebep olursa buluşu yapanın uğradığı zararı tazmin etmekle yükümlüdür.

Buluştan elde edilen gelirin yükseköğretim kurumu ve buluşu yapan arasındaki paylaşımı, buluşu yapana gelirin en az üçte biri verilecek şekilde belirlenir. Buluştan elde edilen gelirin yükseköğretim kurumu hissesi ilgili yükseköğretim kurumu bütçesine özgelir olarak kaydedilir ve başta bilimsel araştırmalar olmak üzere yükseköğretim kurumunun ihtiyaçlarının karşılanması için kullanılır.

Çalışanların Buluşları

6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu' na göre çalışanın, bir işletme veya kamu idaresinde yükümlü olduğu faaliyeti gereği gerçekleştirdiği ya da büyük ölçüde 7 işletme veya kamu idaresinin deneyim ve çalışmalarına dayanarak, iş ilişkisi sırasında yaptığı buluş, hizmet buluşudur. Belirtilen hizmet buluşunun dışında kalan buluş, serbest buluş olarak kabul edilir.

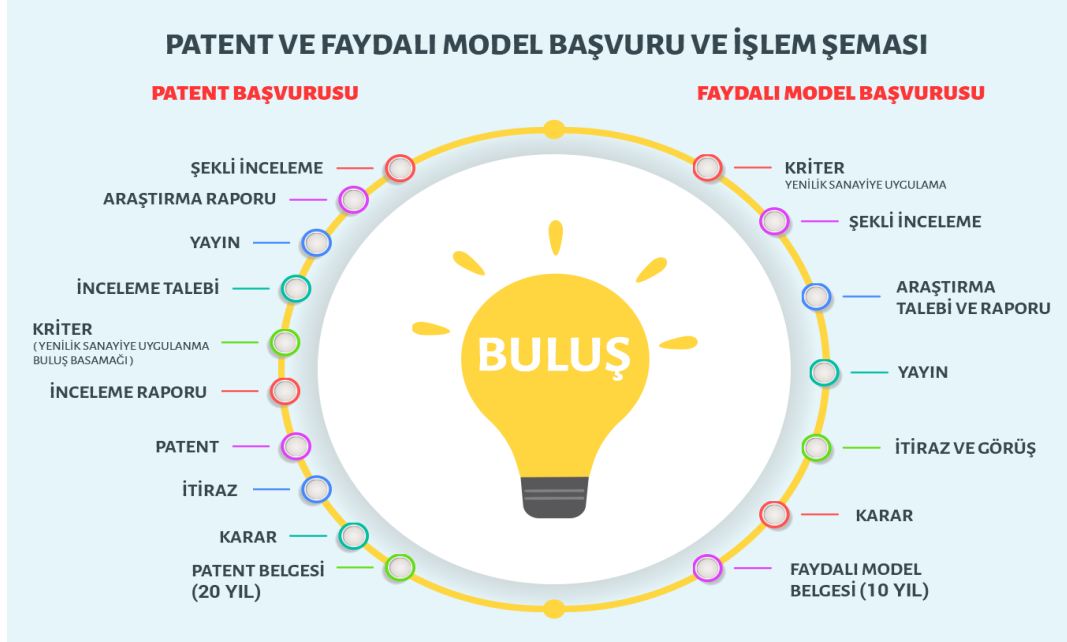
Öğrenciler ve ücretsiz olarak belirli bir süreye bağlı olmaksızın hizmet gören stajyerler hakkında çalışanlara ilişkin hükümler uygulanır. Çalışan buluşu için uygulanan hükümler, diğer kanuni düzenlemeler ve taraflar arasında yapılan sözleşme hükümleri saklı kalmak şartıyla, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanların buluşları hakkında da uygulanır.

Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlar

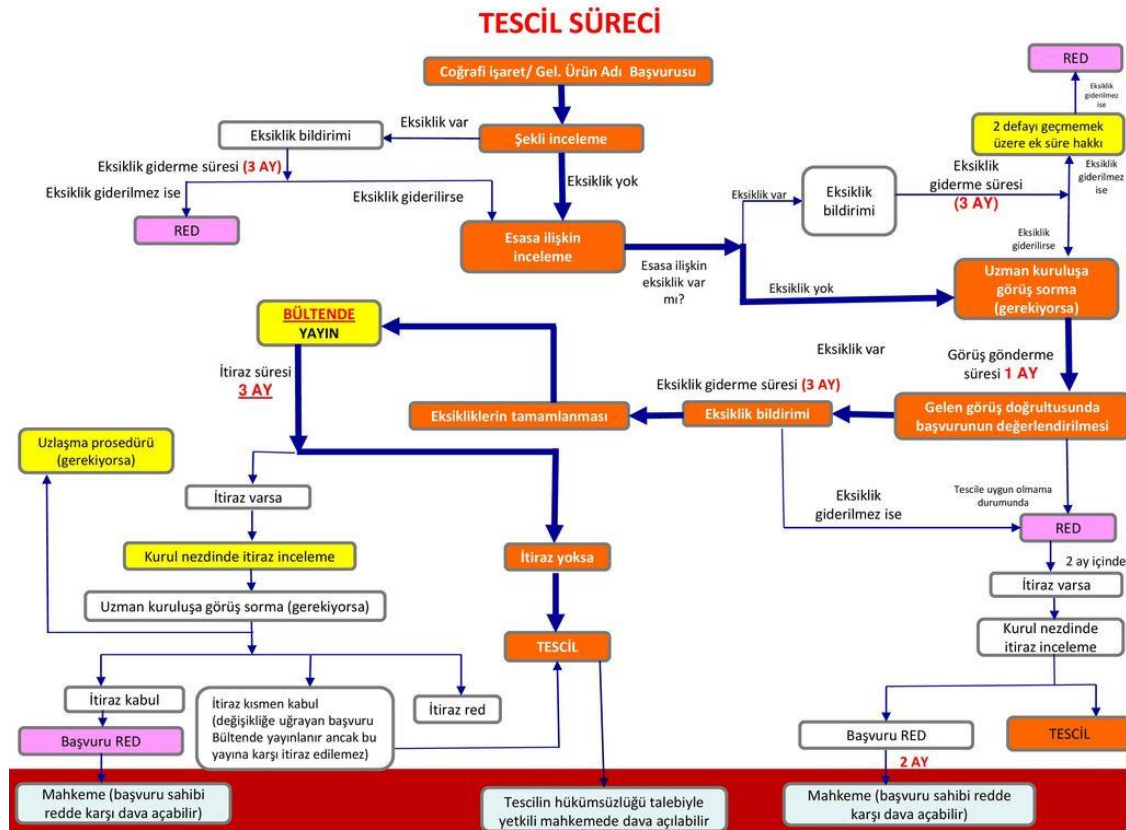
Kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde ortaya çıkan buluşların, destek sağlayan kamu kurumuna yönetmeliğe uygun olarak bildirilmesi zorunludur. Bu bildirimin yapıldığı tarihten itibaren bir yıl içinde proje desteğinden faydalanan kişi, buluş konusu üzerinde hak sahipliği talep edip etmediği konusundaki tercihini kamu kurumuna yazılı olarak bildirir. Proje desteğinden faydalanan kişi bu süre içinde hak sahipliği talep etmezse veya hak sahipliğine ilişkin tercihini yazılı olarak yapmazsa destek sağlayan kamu kurumu veya kuruluşu buluş için hak sahipliğini alabilir. Proje desteğinden faydalanan kişi, hak sahipliğine ilişkin süreç tamamlanana kadar, buluşa patent veya faydalı model verilmesini etkileyecek

nitelikte açıklamalarda bulunamaz. Proje desteğinden faydalanan kişi, buluşa ilişkin olarak hak sahipliği talebinde bulunması durumunda, buluş için patent başvurusu yapmakla yükümlüdür. Başvuruda destek sağlayan kamu kurum veya kuruluşu belirtilir.

PATENT ve FAYDALI MODEL BAŞVURU AŞAMALARI

COĞRAFI İŞARETLER BAŞVURU AŞAMALARI

Detaylı Bilgi ve İletişim İçin:

Teknoloji Transfer Ofisi

<http://kutto.kku.edu.tr>

teknolojitransferofisi@kku.edu.tr

03183574242-1065